

Opatření v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19 a jejich dopad do pracovněprávních vztahů

Aktualizováno 14.04.2020 v 12:00

Zaměstnavatelé jsou v současné době vystaveni nutnosti reagovat na rozsáhlá opatření orgánů státní správy v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19 (koronavir), přizpůsobovat jim svůj provoz a rovněž musí přijímat i řadu personálních opatření. Vláda České republiky připravila projekt Antivirus s cílem zachovat co nejvyšší počet pracovních míst a je připravena ve velké míře kompenzovat zaměstnavatelům mzdy zaměstnanců.

Níže uvádíme ta opatření, která mají nevýznamnější dopad do pracovněprávních vztahů.

KARANTÉNNÍ OPATŘENÍ

- V současné době, jsou všechny osoby, které přijedou ze zahraničí⁴, povinny podrobit se 14-ti denní karanténě. Do karantény nicméně nemusí osoby, které vycestují v případě naléhavé mimořádné situace, pokud doba vycestování trvala méně než 24 hodin.
- Rozhodnutí o nařízení karantény vydává orgán hygienické správy nebo praktický lékař, které je zaměstnanec povinen bezodkladně po návratu ze zahraničí kontaktovat. Karanténa je překážkou v práci na straně zaměstnance, kterou je zaměstnavatel povinen omluvit, přičemž zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve stejné výši jako u pracovní neschopnosti, tj. 60 % průměrného měsíčního výdělku.

OCHRANA PŘED VÝSKYTEM ONEMOCNĚNÍ COVID-19 NA PRACOVÍŠTI

Zaměstnavatel má povinnost předcházet rizikům z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nad rámec povinných opatření by měl:

- sledovat, zda je zaměstnanec způsobilý vykonávat práci, v pochybnostech může nařídit mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku.
- V případě pochybností vyčlenit pracovníka z pracovního kolektivu na dobu 14-ti dní např. v případě návratu ze zahraničí, nebo pokud vykazuje příznaky respiračního onemocnění, které však nemá vliv na jeho způsobilost k výkonu práce.

DOPADY ZÁKAZU VOLNÉHO POHYBU OSOB

Zákaz volného pohybu osob na území České republiky platí od 16. 03. 2020, 00.00 hod do 30. 04. 2020, 06.00 hod.

V tomto období se doporučuje zaměstnavatelům umožnit zaměstnancům využívat Home-Office, podporovat dovolené a placené volno pro zaměstnance, jakož i omezit výkon prací, které nejsou významné pro zachování činnosti zaměstnavatele.

Osobám zajišťujícím služby je doporučeno omezit přímý kontakt se zákazníky a provozovatelům veřejných služeb např. obchody, nákupní centra, aby v prostorách svých provozoven vytvořili podmínky pro dodržování odstupu mezi osobami alespoň 2 metry a zajistili zvýšená hygienická opatření (zejména dezinfekci).

HOME-OFFICE

Na výkon práce mimo pracoviště se vztahuje zákoník práce, s výjimkou:

- rozvržení pracovní doby, přičemž pracovní dobu si rozvrhuje vždy zaměstnanec
- řešení jiných osobních překážek v práci na straně zaměstnance
- odměňování za práci přesčas a ve svátek

Dohoda o výkonu práce mimo pracoviště se zaměstnancem musí být písemná a měla by obsahovat zejména specifikaci místa výkonu práce, podmínky pracovní doby, způsob odměňování, způsob zadávání, kontroly a odevzdávání práce, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pravidla používání pracovních nástrojů, náhradu nákladů zaměstnance při výkonu práce.

PŘESHraniční PRACOvníCI – RAKOUSKO, NĚMECKO

Počínaje 26. 03. 2020 mohou přeshraniční pracovníci (pendleři) překračovat hranice Rakouska a Německa v intervalech v délce minimálně 14 dnů. Po návratu do České republiky se pak musí povinně podrobit 14-ti denní karanténě. Pendleři se rozdělují do tří kategorií, přičemž povinná karanténa platí pro pendlery zařazené do kategorií B a C, tj. pro pracovníky pravidelně překračující státní hranici z ČR a do ČR za účelem výkonu práce v sousedním státě. Tyto osoby mohou pendlovat pouze v turnusech, když každý turnus musí mít nejméně 14 kalendářních dnů a poté přeshraniční pracovník musí být ve 14 denní karanténě. K překročení hranic je pak nutné mít u sebe potvrzení přeshraničního pracovníka. Policie bude všechny osoby překračující hranice evidovat.

OŠETŘOVNÉ

Ošetřovné náleží zaměstnanci z důvodu zákazu osobní přítomnosti žáků a studentů v základním, středním a vysokém školství. Vztahuje se na zaměstnance pečující o děti do 13-ti let, a to po celou dobu, kdy budou uzavřené školy i jiná dětská zařízení. Ošetřovné poskytuje stát, a to ve výši 60% průměrného výdělku.

KOMPENZACE MEZD – PROGRAM ANTIVIRUS

Program české vlády Antivirus zavedl kompenzace zaměstnavatelům, kteří nemohou z různých příčin vyvolaných opatřeními zavedenými v souvislosti s výskytem nákazy COVID-19 přidělovat zaměstnancům práci. Výše kompenzace je závislá na důvodu překážky v práci a režimu programu kam tato překážka spadá:

Režim A

- případy uzavření či omezení provozu v důsledku krizových opatření nebo mimořádných opatření vydaných vládou, Ministerstvem zdravotnictví nebo krajskou hygienickou stanicí a dále na případy, kdy je zaměstnanci nařízena karanténa.

Do tohoto režimu spadají překážky na straně zaměstnavatele, kdy zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku zaměstnance a výše příspěvku ze strany státu činí 80 % náhrady mzdy, maximálně však 39 000 Kč.

Režim B

- vztahuje se na překážky v práci na straně zaměstnavatele, které jsou vyvolané hospodářskými potížemi v souvislosti se současnou situací. Jednat se tak bude o provozní důvody, tzv. **prostoje** (omezení vstupů, zejména surovin, výrobků či služeb nezbytných k další činnosti); a **částečnou nezaměstnanost** (dočasné omezení odbytu výrobků či služeb).

Na základě prostojů pak zaměstnancům náleží náhrada mzdy ve výši 80 % průměrného výdělku a u částečné nezaměstnanosti náleží zaměstnanci nejméně 60 % náhrady mzdy. Výše příspěvku státu pak činí 60 % náhrady mzdy včetně odvodů, maximálně pak 29 000 Kč.

JUDr. Eva Watson

Advokátka

Praha

T +420 222 534 490

F +420 222 534 499

watson@saxinger.com

Mgr. Ing. Jan Lerch

Advokát

Plzeň

T +420 377 330 163

F +420 377 330 166

lerch@saxinger.com

Mgr. Filip Turčáni, LL.M.

Advokátní koncipient

Praha

T +420 222 534 490

F +420 222 534 499

turcani@saxinger.com